

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი

მილანა მუკბანიანი

სოციალური ქსელი, როგორც პირადისა
და საჯაროს საკომუნიკაციო სისტემის
ქართული კონტექსტი

მასობრივი კომუნიკაცია და მედიის
კვლევები

სამაგისტრო ნაშრომი შესრულებულია მედიის კვლევებში
მასობრივი კომუნიკაციის მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მოსაპოვებლად

ხელმძღვანელი:
ასოცირებული პროფესორი

ხათუნა მაისაშვილი

თბილისი, 2018

ანოტაცია

ურთიერთობა არის ძალიან მნიშვნელოვანი და განუყოფელი მომენტი სოციალურ ურთიერთობებში. კომუნიკაციის ცნობაშია, პირველ რიგში, კომუნიკაციის სუბიექტებს, სხვადასხვა სახის ინფორმაციის გაცვლას. ამიტომ, კომუნიკაციის გარეშე ინფორმაციის გამოყენება შეუძლებელია. სოციალურ ფესვებზეც კი, თემის ჩამოყალიბება, კომუნიკაცია და ურთიერთქმედება, კომუნიკაციის მსგავსად, ძალიან მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა. სწორედ ამით ყველაფერი დაკავშირებულია ამ თემის გადაუდებელობასთან.

აღსანიშნავია, რომ კონტექსტში ფუნდამენტური ცვლილებები მიმდინარეობს საზოგადოებაში ეტაპზე პოსტ ინდუსტრიული განვითარების სწრაფად განვითარებადი საინფორმაციო საზოგადოების, რა ხდება გლობალიზაციის კონტექსტში, საკომუნიკაციო საზოგადოებაში არის ძალიან მნიშვნელოვანი საკითხი. მიმდინარეობს მუდმივი გლობალური ტრანსფორმაციის ინფორმაცია - ლაპარაკის საზოგადოების თან ახლავს არა მხოლოდ შეღწევას ურთიერთობა ყველა სფეროში საზოგადოების, წარმოქმნას და განვითარებას თვისობრივად ახალი ტიპის კომუნიკაციის სტრუქტურებისა და პროცესების, არამედ ღრმა გააზრება კომუნიკაციური ბუნება სოციალური რეალობა, ბოლო ცვლილებები სოციალურ - ლაპარაკის სფეროში, სივრცე და როლი კომუნიკაციის განვითარებას.

საზოგადოებრივი განვითარების, კანონის მემკვიდრეობას და საზოგადოების განვითარების და დიდწილად დამოკიდებულია იმაზე, რამდენად გაითვალისწინეს და გაზრდის სოციალურ-კულტურული გამოცდილების, როგორც წარმოდგენილი დღევანდელ წარსული და მომავალი იპოთეკით დატვირთული. განვითარების საზოგადოება, რომელიც სავსეა წინააღმდეგობებით და კრიზისის მოვლენებზე, მზარდი მნიშვნელობა კონსტრუქციული, პოზიტიური - ორიენტირებული დიალოგი და

თანამშრომლობა მიზნად ისახავს, პრობლემების, რომლებიც საფრთხეს უქმნის ყველა იმ ადამიანს, და საზოგადოების, როგორც მთელი: ზრდა ბუნებრივი და ტექნოგენური კატასტროფები, არარაციონალური გამოყენება სასიცოცხლო რესურსების, ტერორიზმი და სხვა .

ამჟამად, პოსტკრიზისულ პერიოდში, ეს სოციალური ნიმუში პრაქტიკულად დიდ სირთულეს აჩენს. დღევანდელ მსოფლიოში დიდი როლი ენიჭება ტექნოლოგიას და, შესაბამისად, კომუნიკაციის ტექნოლოგიურ განვითარებას. მაგრამ, სამწუხაროდ, ეს არის პირდაპირპროპორციულია გავლენას კომუნიკაციის, მუდმივი ინოვაციები ტექნოლოგიური ასპექტი დაკავშირებით კომუნიკაციის, ამცირებს ვერბალური კომუნიკაციის, ამცირებს ადამიანებს პირდაპირი კონტაქტის შეცვლის მნიშვნელოვანი პროცენტული "ვირტუალური კომუნიკაცია". კორეა, ცოტა ხნის წინ მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ ახალგაზრდები გამოიყენოს მობილური მუხასაო, პროგრესირებს ატროფია მარჯვენა ნახევარსფეროში. მაგრამ ხალხის გაგება ბევრისთვის ხალხის გაგება არის საზოგადოების, როგორც ინდივიდუალური, ისე ინდივიდუალური განვითარების პირობები. მაგალითად, ეს შეიძლება იყოს, ის ფაქტი, რომ სახელმწიფოს მეთაურები კვლავ კმაყოფილი კონფერენცია და ინდივიდუალური შეხვედრები, იმის გათვალისწინებით, რომ შედეგს ამ შეხვედრებზე ხშირად უკვე წინასწარ არის რეგისტრირებული.

ფილოსოფოსებმა, სოციოლოგებმა, პოლიტოლოგებმა, ფსიქოლოგებმა საზოგადოებასა და სოციალური ინსტიტუტების როლი აღიარეს პიროვნების ჩამოყალიბებაში, დაინახეს ის, როგორც სოციალიზაციის პროდუქტი და აღნიშნავენ, რომ საზოგადოების ცხოვრების საბაზი, მისი კულტურის შესახებ ინდივიდუალური საპირისპირო ეფექტის ანალიზის აუცილებლობაა.

Abstract

Communication is a very important and inalienable moment of social relations. In the notion of communication, it is primarily about exchanging between subjects of communication, information of various kinds. Therefore, information can not be used without communication. Even at the roots of sociality, the formation of a community, communication and interaction, like communication, played a very important role. It is with this that everything is related to the urgency of this topic. It should be noted that in the conditions of radical changes occurring in a society that is at the stage of post-

industrial development, in the context of a rapidly evolving information society taking place in the context of globalization, communication in society is a very pressing issue. The ongoing permanent global transformation into an information and communication society is accompanied not only by the penetration of communication into all spheres of the life activity of society, the emergence and development of a qualitatively new type of communicative structures and processes, but also by a profound rethinking of the communicative nature of social reality, modern changes in the social and communicative sphere, places and role of communications in the development of society.

In the social development, the law of succession operates, and the development of society and in many respects depends on how much the socio-cultural experience is taken into account and multiplied, to what extent the past is represented in the present and the future is laid. The development of a society that is full of contradictions and crisis phenomena increases the importance of constructive, positive-oriented communication and interaction aimed at solving problems that pose a threat to every person and society as a whole: the growth of natural and man-made disasters, wasteful use of life resources, terrorism, etc.

At present, in the post-crisis period, this social pattern manifests itself with great difficulty in practice. In today's world, a great role has been attached to technology and, consequently, to the technological development of communications. But, unfortunately, this directly affects the interpersonal relationships, constant innovations in the technological aspect of communication, reduces verbal communication, reduces the need for people in direct communication, replacing it with a weighty percentage of "virtual communication." In Korea, recently scientists have shown that among young people using mobile gadgets, atrophy of the right hemisphere is progressing.

But the achievement of people's understanding of each other in many ways is a condition for the development of both society and the individual. An example of this can be the fact that heads of countries still hold conferences and personal meetings, given that the outcome of these meetings is often already pre-registered.

Philosophers, sociologists, political scientists, psychologists, recognized the role of society and social institutions in the formation of the individual, viewing it as a product of socialization, and noted the need to analyze the reverse effect of the individual on the life activity of society, on its culture.

შინაარსი

ანოტაცია.....	2
შესავალი.....	
1. ლიტერატურის მიმოხილვა.....	6
1.1 კომუნიკაციური პროცესების კვლევა. ჰაბერმასის და ლუმანის კონცეფცია.....	7
1.2 იურგენ ჰაბერმასის კონცეფცია.....	8
1.3 ნიკლას ლუმანის კონცეფცია.....	9
2 კომუნიკაცია სოციალურ ქსელში.....	10
2.1. თერმინის ისტორია 'სოციალური ქსელი'.....	11
2.2 .სოციალური ქსელის ფორმირება.....	12
2.3 .სოციალური ქსელი ცხოვრებაში და ინტერნეტში.....	13
2.4 .პროექტის ტიპი.....	14
3.კომუნიკაცია ინფორმაციულ ეპოქაში.....	18
3.1. კომუნიკაციის ფორმები და ტიპები.....	20
4. მასლოვის პირამიდა.....	20
5. სოციალური ქსელი საქართველოში.....	21
6. სოციალური ქსელის უარყოფითი მხარეები.....	23
6.1. შანტაჟი სოციალურ ქსელში.....	25
დასკვნა.....	26

ბიბლიოგრაფია .....

დანართი.....

1.ლიტერატურული მიმოხილვა

თუ კომუნიკაციური ქმედებები არის ფუნდირებული ფრანქფურტის

სკოლით, ლუმანის კონცეფცია წარმოადგენს საზოგადოებრივ სისტემურ თეორიის და კომუნიკაციის თეორიის გარკვეულ სინთეზს. შესაბამისად, სოციალური თეორიის სინთეზი მიუთითებს გარკვეულ ტრანსფორმაციას თვით სოციალურ-ფილოსოფიური ანალიზის გზას, ვიდრე მთლიანად საზოგადოების კონცეფტუალიზაციის უარყოფას.

პრობლემა იმაში მდგომარეობს, რომ არჩევანია ისეთი კომუნიკაციის მოდელსი, რომელიც აღწერს კომუნიკაციის პროცესების არს ინფორმაციულ საზოგადოებაში. ამ თვალთაზრისით ლუმანი და ჰაბერმასი კომუნიკაციის კონცეფტუალიზაციის სხვადასხვა გზებს სთხოვენ, რაც ფილოსოფიური ნიადაგის განსხვავებაა. ამ კვლევის პრობლემა შეიძლება განსაზღვროთ, როგორც თანამედროვე კომუნიკაციის ავთენტური აღწერის ძიება კომუნიკაციის ორი მიდგომის მეთოდებით.

ლუმანის და ჰაბერმასის კონცეფციები თავდაპირველად ეწინააღმდეგება ერთმანეთს: ოპოზიცია განპირობებულია არა მხოლოდ ფილოსოფიური მიდგომების განსხვავებით, არამედ ისიც, რომ ეს ცნებები განსაზღვრავს ორ ფუნდამენტურ განზრახვას კომუნიკაციის შესწავლისას: კომუნიკაცია, როგორც ენის ფენომენი და კომუნიკაცია, როგორც სისტემა.

თანამედროვე საკომუნიკაციო მოდელეები ამ მიდგომების კომუნიკაციის სხვადასხვა ასპექტებს წარმოადგენენ კომუნიკაციისას, როდესაც კომუნიკაცია განიხილება საკომუნიკაციო ლინგვისტური თეორიის პოზიციით, ან სისტემური თეორიის ფარგლებში. კითხვა ჩნდება, არის თუ არა კომუნიკაციის მიდგომა ამომწურავი? რამდენად გამართლებულია სისტემური თეორია და საკომუნიკაციო თეორიის ოპოზიცია?

რომ გაავანალიზოთ თანამედროვე საზოგადოების ევოლუცია, ჰაბერმასი განსაზღვრავს როგორც მოდერნის ტიპის საზოგადოება, რომელიც ფუნქციონირებს კაპიტალისტურ წარმოების რეჟიმზე და სიცოცხლის სამყაროზე, თან ეკონომიკის სფერო და სიცოცხლის სამყაროს სივრცე, ისეთ გზას ეყრდნებიან, რომ სოციალური მენეჯმენტის ნორმატიული მექანიზმების ჩამოყალიბება განისაზღვრება მოცემული ქვესისტემებით. მარქსისტური სქემის ანალიზი, რომელიც ფუნდირებულია კაპიტალისტური ანალიზის სქემით და შესაბამისი მათი რეფერირების პროცესები არ არის ემდგომი დიზაინის საფუძველი. ეკონომიკური ურთიერთობები გაცვლის პროცესში და სახელმწიფო რეგულაცია ფესვგადგმულია სასიცოცხლო

სამყაროს ღრმა ფენებში. ამ თეზისიდან გამომდინარე ჰაბერმასი მეთოდოლოგიურ საშუალებას აძლევს, რაც აღნიშნავს კავშირის თეორიის განვითარებას: "არ მინდა წასვლა კომპლექსური პრობლემის შესახებ, თუ როგორ შეიქმნა წესები სოციალური უთანასწორობის მოდელის შესაქმნელად კაპიტალიზმის გვიან პერიოდში. მეუფრო დაინტერესებული

ვარროგორ ხდება ახალი ტიპის რეფერირების ეფექტი, რომელიც არ არის სპეციფიკური კლასი და რატომ არის ეს ეფექტი ძირითადად კომუნიკაციის სტრუქტურულ სფეროებში."

1.1. კომუნიკაციური პროცესების კვლევა

მიუხედავად კომუნიკაციის მოდელის მრავალფეროვან თანამედროვე სოციალურ კვლევებში, შეიძლება გამოვით ორი ყველაზე მნიშვნელოვანი კომუნიკაციის კონცეფციები- ჰაბერმასის კომუნიკაციური ქმედების თეორია და ლუმანის სისტემური თეორია. პერსონალების არჩევანი არ არის შემთხვევითი, როგორც ფაქტობრივად, ჩვენ ვსაუბრობთ ტრადიციების უწყვეტობაზე, რომელიც შეიძლება შეინიშოს ჰაბერმასა (იურგენ ჰაბერმასი- (18 ივნისი 1929, დუსელდორფი)- გერმანელი ფილოსოფოსი და სოციოლოგი. პროფესორი ფრანკფურტში მაინზე (1964 წლიდან)) და ლუმანის (ნიკლას ლუმანი- გერმანელი სოციოლოგი, 1927-1998წ.წ. განათლება ფრაიზბურგის უნივერსიტეტი, ვესტფალის ვილგელმის სახელობის უნივერსიტეტი და ჰარვარდის უნივერსიტეტი.) ნაწარმოებებში.

სოფლიო პოლიტიკისა და ეკონომიკის კომპლექსური პროცესები სოციალურ მკვლევარებს ახალ კითხვებზე ამახვილებს. მათ შორის აღსანიშნავი ადგილი ცნობილი გერმანელი სოციალური ფილოსოფოსი ჯ. ჰაბერმას ეკუთვნის. ძირითადი ყურადღება ექცევა ჰაბერმასის ანალიზებს გარდამავალ პროცესს და დაძლევის გზები მათი თანმდევი კონფლიქტები. მისი კონცეფცია მოემსახურება, როგორც მეთოდოლოგიური წინაპირობა პროდუქტიული დისკუსია არსებული მდგომარეობის პოსტსოციალისტურ ქვეყნებში, სადაც არსებობს კონფლიქტების დაკავშირებული გარდამავალი პერიოდის მათი განვითარება, შეჯახების განსხვავებული ინტერესები და ძალები.

1.2.1.3იურგენ ჰაბერმასის კონცეფცია

ჰაბერმასისი თვალსაზრისით ენის კომუნიკაცია წარმოიქმნება პრეტენზიების ურთიერთდამოკიდებულებაზე მონაწილეთა მიერ წამოწეული სხვადასხვა სახის მნიშვნელობისადმი, რაც საჭიროების შემთხვევაში შეიძლება იყოს დისკურსიული არგუმენტაციის საგანი. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ ჰაბერმასის მიხედვით, დისკურსიული ფორმები შეიძინოს სუბიექტების შეხედულებებსა და ღირებულებებში ფუნდამენტური განსხვავებების პირობებში, რომელთა ანალიზი საკომუნიკაციო მოქმედების თეორიის ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა. სიტყვის კომუნიკაცია, როგორც სოციალურ-კულტურული ცხოვრება, ჰაბერმა დარწმუნებულია, რომ ეს არის კომუნიკაციური მოქმედება, რომელიც მიმართულია ურთიერთგაგებისა და ურთიერთბრალდებების აღიარების მნიშვნელობას იმასთან დაკავშირებით, რომ ენა იყენებს იმ განაცხადს, რომლის საფუძველზეც ის ფუნდამენტურად არის განკუთვნილი. ჰაბერმა ყოველთვის ხაზი გაუსვა საკომუნიკაციო ქმედებების თეორიის პრაქტიკულ სოციალურ ორიენტაციას. მისი დანიშვნა, მან დაინახა კომუნიკაციის ბარიერების მოხსნა და ფსევდო-კომუნიკაციების განადგურება, რომელიც კაცობრიობის სულიერ კეთილდღეობასა და, ამავდროულად, მსოფლიოს სოციალურ ცხოვრებაში ცვლილებებს უნდა ემსახურობდეს.

იდეები რომელიც წამოაყენა ჰაბერმასმა, ერთ-ერთ ყველაზე ცნობილმა წარმომადგენელმა ლაპარაკის-პრაგმატული ორიენტაციის თანამედროვე ფილოსოფიამ, განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ მოცემულ დროს, როდესაც ერთ-ერთ გლობალურ გამოწვეული პრობლემები ცივილიზაციის განვითარებაში XX საუკუნის, დგება პრობლემა ადამიანები ურთიერთგაგების შორის, კომუნიკაციის დიალოგის დადგენის სხვადასხვა კულტურებს შორის. ამიტომ, როგორც ჩანს, რეფლექსია ენის გაგების პირობების საშუალება მომავალში იქნება ერთ-ერთი პრიორიტეტული ტენდენცია ენის ფილოსოფიაში.

სოციალურ კომუნიკაციურ პრობლემებს ჰაბერმასმა მიუძღვნა სპეციალური ნამუშევრები: "საზოგადოების კომუნიკაცია და ევოლუცია", "საკომუნიკაციო მოქმედების თეორია" და "ცოდნა და ინტერესები". ჰაბერმასი თვლის კომუნიკაციას,

როგორც სიმართლეს, პირადათ ათვისებულ სოციალიზმს. მაგრამ ასეთი ხდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც აძლევს ხალხს საშუალებას სრულიად თავისუფლად განიხილონ უმაღლესი ღირებულებები. აქედან გამომდინარე ჰაბერმასის თეორია წარმოდგენილია როგორც კომუნიკაციური პროცესი, კომუნიკაცია.

1.3.ნიკლას ლუმანის კონცეფცია

როგორც თეორია, რომელიც არტიკულირებს კომუნიკაციის სისტემურ თვისებებს წარმოდგება ლუმანის კონცეფცია. ჰაბერმას და ლუმანს თავდაპირველად აქვთ განსხვავებული პრინციპები. თუ ჰაბერმასი ცდილობს შეინარჩუნოს დამოკიდებულება კომუნიკაციის "უნივერსალიზმზე", ლუმანი აშენებს კომუნიკაციის მოდელს საზოგადოებრივი სისტემური თეორიის ჩარჩოებში. ლუმანის თვალსაზრისით უნივერსალური ფილოსოფიის კონცეფცია ამოიწურა. აბსტრაქტული ცნებები, რომლებსაც თანამედროვე მკვლევრები მართავენ, ნამდვილად არ ასახავს რეალურ მდგომარეობას. როგორც კრიზისული სიტუაციის დასაძლევად, რომელიც აისახა სოციალურ მეცნიერებაში, ლუმანი აქვეყნებს ტეზის, რომ საჭიროა ყველაზე ინფორმაციული გარემოს შეცვლა, როდესაც საზოგადოება ჩანს თეორიის სისტემის ჩარჩოებში.

ლუმანი განსაზღვრავს კომუნიკაციის ბუნებას, და შესაბამისად მეთოდს, რომლის მეშვეობით სუბიექტები აღწევენ ურთიერთგაგებას კომუნიკაციური პროცესების კომპონენტის მეშვეობით: ინფორმაცია, მესიჯები და გაგება.

ჰაბერმასი განსაზღვრავს კომუნიკაციის მექანიზმებსენის შიდა სტრუქტურისგან გამომდინარე: სუბიექტები შედიან კომუნიკაციაში და ცდილობენ მიახნონ ურთიერთგაგებას და კონსენსუსს. კონსენსუსის სქემა წინასწარ განსაზღვრავს კომუნიკაციის დინამიკას: სუბიექტები ცდილობენ მიაღწიონ თანხმობას, და მიუხედავად იმისა რომ თანხმობა არ არის სულ მისაღწევი, მოცემული ინტენცია განსაზღვრავს საკომუნიკაციო პროცესს.

ონსენსუსის მიღწევის სქემა, როგორც ჩანს, კომუნიკაციური რაციონალობის პრინციპია, რომელიც ითვალისწინებს სიტყვებზე საუბრის შესაძლებლობას. კონსენსუსი, როგორც იდეალური მოდელი კომუნიკაციის თანამედროვე საინფორმაციო საზოგადოებაში

სოციალური მოქმედების მოდელია: პიროვნული მოთხოვნის მნიშვნელობის შესახებ შეთანხმება ითვალისწინებს მსოფლიოში შეთანხმებას კომუნიკაციის ჰორიზონტზე და ამ თვალსაზრისით, კომუნიკაციის დისკრედიტაცია იდეალური მოდელის დამახინჯების გზად განიხილება.

ლუმანი ეფუძნება ფუნდამენტურად განსხვავებული შენობაში: კომუნიკაცია არ არის მიზანშეწონილობა, კონსენსუსი იდეალური მოდელია, რომელიც არ ასახავს კომუნიკაციის რეალურ პროცესებს. ლუმანი ეფუძნება შინაარს, კომუნიკაციის არასტაბილურობა ინფორმაციულ აზოგადობაში.

სინამდვილეში, ლუმანი და ჰაბერმანები თანამედროვე კავშირის სხვადასხვა ასპექტს გამოხატავენ: მნიშვნელოვანი და ფუნქციური. როგორც ენის ფენომენი, კომუნიკაცია არის ენის კომუნიკაციის პოტენციალის გააზრების გზა. თუმცა, კომუნიკაციის ფაქტობრივი ფუნქციონირება განისაზღვრება ენაზე სისტემური მექანიზმებით: პოლიტიკური, ეკონომიკური, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები. ამ ზემოქმედების ხასიათი არ არის გარეგანი, როგორც ჰაბერმანს მიაჩნია, მაგრამ არსებითი მნიშვნელობა აქვს.

2. კომუნიკაცია სოცილურ ქსელში

თითქმის ყველაფერი ჩვენს ცხოვრებაში ეფუძნება კავშირებს, რომელიც იქმნება ადამიანების შორს კომუნიკაციისა და ცხოვრების აქტივობის პროცესში და ყველა თანამედროვე საზოგადოება მათ ხელში ატარებს.

ჩვენ ვცხოვრობთ, და ვღებულობთ ინფორმაციას სხვადასხვა წყაროებიდან ინტერნეტის ჩათვლით, მაგრამ არაოფიციალურ ინფორმაციას, რომელიც არ არის წარმოდგენილი ფართო წყაროებში ჩვენ ვიღებთ ახლობლებისგან და მეგობრებისგან, ან უცხო პირებისგან.

სოციალური ქსელი ასევე საშუალებას გვაძლევს მივანჯღინოთ მნიშვნელოვანი ინფორმაცია მნიშვნელოვან პიროვნებად, თუ ვივარაუდოთ, რომ ადამიანი, რომელმაც ყველზე დიდი აღმოჩენა აღმოაჩინა, ვერ გაეცნობა იმ ინფორმაციას ვისაც შეუძლია დაინტერესებულ ადამიანებს გადასცეს ეს ინფორმაცია, რომელსაც შეუძლია მისცეს საჯაროობა გადასცეს მას მედიას, მაშინ ამ აღმოჩენას არ ექნება არანაირი აზრი, ისეთივე შეუმჩნეველი დარჩება.

სოციალური ქსელების მეშვეობით ადამიანისთვის ხელმისაწვდომია სხვადასხვა უნარი. ადამიანის პირადი წარმატება დღეს ბევრად დამოკიდებული იმაზე, თუ როგორ შეისწავლის ის იმას, რაც სხვას შეუძლია. შესაბამისად, მრავალფეროვანი ბმულების დაგეხმარებათ უფრო ობიექტურად და უფრო ფართოდ გაეცნოთ თქვენს შემოქმედებით პოტენციალს. და როდესაც თქვენ აზიარებთ ცოდნას ან ინფორმაციას ადამიანებთან, რომლებსაც სხვა გამოცდილება აქვთ, ამ დროს თვენ ერთმანეთს უზიარებთ უნიკალურ, მაღალი დონის ძვირფას რესურსებს. მაგალითად, ლაინუს პოლინგი, ამერიკელი ფიზიკოსი და ქიმიკოსი, გამოჩენილი მეცნიერი XX საუკუნის, რომელმაც ნობელის პრემია მიიღო ქიმიაში 1954 წელს, და მსოფლიოს ნობელის პრემია 1962 წელს, თავის ფენომენალურ წარმატებას განმარტავდა არა ინტელექტით და შემოქმედებით ენერჯით, არამედ მრავალი კავშირებით.

2.1. თერმინის ისტორია 'სოციალური ქსელი'

როგორც წერენ ბ.უზი და შ.დანლაჰი თავის სტატიაში: "ტერმინი სოციალური ქსელი შემოიტანა 1954წ. სოციოლოგმა :მანჩესტერის სკოლიდან" ჯეიმს ბარნსმა ნაშრომში "კლასები და შეხვედრები ნორვეგიის კუნძულ მრევლს" კოლექციაში შესული "ადამიანის დამოკიდებულება". მანამდე ბევრი მოაზროვნე საზოგადოებამ გამოხატა საკუთარი მოსაზრება საზოგადოებასთან ურთიერთობის მენიშნელობის შესახებ, როგორც ურთიერთობის კომპლექსური ურთიერთობებით. "სოციალური ქსელის" ცნება მე-20 საუკუნის მეორე ნახევარში დიდი პოპულარობით სარგებლობდა საზოგადოების დასავლელ მეცნიერთა შორის. ადამიანი არის სოციალური არსებობა, და ურთიერთობა მან დაიწყო ადრე, ვიდრე დაიწყებდა ლაპარაკს. რომ გავატაროთ ზოგიერთი მომენტები, შეიძლება ითქვას რომ პირველი სოციალური ქსელი იყო კოცონი, რომელსაც ბევრი წლის წინ იყენებდნენ ადამიანები რომ შეატყობინონ საშიშროებაზე. არის ორი ადამიანი- ქსელის დაპყრობა, და კოცონი- საკომუნიკაციო არხი. შემდეგ იყვნენ საფოსტო მტრედები, წერილები, ტელეგრაფები და ტელეფონები. და 1980-წ. გაჩნდა ინტერნეტი, და საკომუნიკაციო არხი გახდა ციფრული.

2.2. სოციალური ქსელის ფორმირება

რა სქემით იქმნება სოციალური ქსელი? არსებობს თეორია ექვსი "ხელის ჩამორთმის" სტენლი მილგრემის (ამერიკელი სოციალური ფსიქოლოგი) მოგონილი. ამ თეორიის

მიხედვით 2 ნებისმიერი ადამიანი იცნობენ ერთმანეთს 6 ხელის ჩამორთმით. კავშირის მეშვეობით, არ აქვს მენიშნელობა ძლიერი თუ სუსტი შეიძლება იპოვო დაინტერესებული პირი, ან საჭირო ინფორმაცია. მაგალითად, მე მოვიგონეს რელიგიური ახალი ტექნოლოგია, რომლის მეშვეობით შეიძლება მქონდეს შემოსავალი, მაგრამ თუ მე ამ თეორიის შესახებ მოვეუყვე მხოლოდ ჩემს მეგობრებს, მე ვერაფერს მივაღწევ. უნდა დავურეკო, ან მივწერო ადამიანს, ჩემს ნაცნობს რომელიც შეიძლება მუშაობს იმ სფეროში რომელიც მე მანყობს, დაუშვათ ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში. შესაძლებელია ის იცნობდეს ყავდეს უფრო გავლენიან ადამიანებს, ვისაც აინტერესებთ ჩემი გამოგონება, და საბოლოო ჯამში ინფორმაცია ჩემი გამოგონების შესახებ მივა საჭირო პირებთან. ამ ფინომენის დაკვირვებას პრაქტიკაში საშუალებას იძლევა სოციალური ქსელი. ასევე შემოიძლია გამოვაქვეყნო ინფორმაცია ჩემი პროდუქტის შესახებ ჩემი სოციალური ქსელის გვერძე, და თუ რომელიმე ჩემი მეგობარი დაინტერესებულია ამ ინფორმაციით ისიგივე ინფორმაციას მიაწვდის პირადი გვერდის მეშვეობით თავის მეგობრებს და ა.შ. ამდენად, ამ ინფორმაციას შეუძლია მიაღწიოს დაინტერესებულ პირთან. ამ პრინციპით მუშაობს რეკლამა სოციალურ ქსელში.

პირველი სოციალური ქსელი ინტერნეტში გამოჩნდა 1995 წელს. ეს იყო ამერიკული ვერსია classmates.com. ეს პროექტი ძალიან წარმატებული იყო შესაბამისად ვერსია Hitswie, რის გამოც წლების მანძილზე შეიქმნა უამრავი მსგავსი საიტები. მაგრამ სოციალური ქსელების გარშემო აღმოცნობის ოფიციალური დასაწყისი 2003-2004 წლები ითვლება. სწორედ ამ წლების განმავლობაში დაიწყო რესურსები, როგორცაა LinkedIn, MySpace და Facebook. და თუ LinkedIn იქმნებოდა საქმიანი მიზნების შესაქმნელად, MySpace და Facebook-ის მფლობელები ცდილობდნენ გაეკეთებინად ყველაფერი რომ ნებისმიერი მომხმარებელი თვითშეგნების საჭიროება დააკმაყოფილონ. საქართველოშიც ძალიან სწრაფად აითვისეს Facebook-ი, ამ საიტის მომხმარებლები დღეს დღეობით არიან ფაქტიურად ყველა ასაკის და კლასის ადამიანები.

Facebook

Facebook- პოპულარული სოციალური ქსელის ვებ-საიტი. დაფუძნების თარიღი- 4 თებერვალი 2004 წ. Facebook ჰარვარდის უნივერსიტეტში მოსწავლეების შორის კომუნიკაციისთვის წარმოიქმნა. საიტის დამფუძნებელი-მარკ ცუკერბერგი, რომელმაც უნივერსიტეტის ჰოსტალში პორტალი დაამონტაჟა. მისი საიტის მეშვეობით, ის 23 წლის ასაკში ყველაზე ახალგაზრდა "ქალაქის" მილიარდერი გახდა. 2008 წლის მარტში ჟურნალ Forbes-მა მოიწონო ცუკერბერგი უმდიდრეს ადამიანთა სიაში. Facebook-ის ძირითადი განსხვავება სხვა სოციალური ქსელთან შედარებით იყო სწორედ კონტაქტის შესაძლებლობა. ცუკერბერგმა შესთავაზა ადამიანებს მარტივი და მოსახერხებელი გზა- ინფორმაციის გაზიარება და კონტაქტი. 2005 წლამდე Facebook-

ის მომხმარებლები მხოლოდ სტუდენტები იყვნენ. 2006 წელს იენისში საიტი გახდა ღია თვართო საზოგადოებისთვის და პროფესიანოლოგიური მიზნებისთვის, და სექტემბერში იყო ღია თავისუფალი რეგისტრაცია.

საქართველოში, როგორც მთელ მსოფლიოში ამ პოპულარული ქსელის მეშვეობით უამრავი ადამიანი ეკონტაქტება ერთმანეთს, გებულობენ სხვადასხვა ტიპის ინფორმაციებს რა ვითარებაა მსოფლიოში. მაგრამ აგრეთვე როგორც ჭეშმარიტ, ისე ცრუ ინფორმაციას აზიარებენ სხვადასხვა ადამიანი, რაც ხშირ შემთხვევაში ზიანს აყენებს როგორც ერთ ადამიანს და მთლიანად საზოგადოებას. და ასეთი შემთხვევები ბოლო ხანს სამწუხაროდ მხოლოდ იმატებს.

2.3. სოციალური ქსელი ცხოვრებაში და ინტერნეტში

კვლევის საგანი "სოციალური ქსელი" როგორ დამუშავდება სოციოლოგიაში. სოციოლოგები ახსნიან ამ ტერმინს სხვადასხვანაირად, მაგრამ ერთ მენიშნელობას ეთანხმებიან: სოციალური ქსელი - ადამიანების ერთმანეთთან ურთიერთობის ტიპი. სოციალური ქსელები განსხვავდებიან ერთმანეთთან კავშირში, სადაც არ არსებობს კავშირები ხალხსა და იერარქიულ ურთიერთობებში, რადგან არ არსებობს ავტორიტეტები, ან სოციალური კსელების ქვეშ დაქვემდებარებული, ყველაფერი ეფუძნება ხალხის პირადი სურვილს. ნამუშევრების საფუძველზე რა მე შევისწავლე, მივედი დასკვნამდე, რომ სოციალური ქსელები ცხოვრების საერთო ჯგუფების საერთო ჯგუფები არიან. მთავარია ადამიანთან ურთიერთგაგების თანაბარი ურთიერთობაა. კვლავ რომ დავუბრუნდეთ ბ.უზის და შ.დანლაპის სტატიას, შეგვიძლია ვთქვათ: სოციალური ქსელი- ყველაზე ეფექტური გზაა შევინარჩუნოთ ადამიანის, კლიენტის, სტუმარის ყურადღება, შესაბამისად მივიღოთ მოგება რეკლამისგან ან სხვა უამრავი მეთოდებით". გასაგებია რისთვის სჭირდებათ სოციალური ქსელი შემქმნელებს, მაგრამ რატომ არის საჭირო მომხმარებლების მიერ?

სოციალურ ქსელებს სხვადასხვა მიზნები დამონყობილებები გააჩნიათ. ყველაზე ჩვეულებრივ თვალთაზრისით, ეს არის "ბლოგოსფერო". ბლოგი (ინგლისურად blog, web log- ინტერნეტი, ჟურნალი, მოვლენა, ინტერნეტი, დღიური) ვებ-საიტი, რომლის ძირითადი შინაარსი რეგულარულად დამატებული ჩანაწერები, რომელიც შეიცავს ტექსტს, სურათებს, ან მულტიმედია. ბლოგებისთვის ნორმალურია მოკლე ჩანაწერები, დროებითი მენიშნელობის (ბოლო ჩანაწერიზემოდან). ადამიანები, რომლებიც ინვევენ ბლოგს, უწოდებენ ბლოგერებს.

2.4. პროექტის ტიპი

პროექტის ტიპი- ინფორმაციულ- ორიენტირებული კვლევა.

ინფორმაციული ტექნოლოგიების სწრაფ განვითარებამ დიდი როლი ითამაშა კომუნიკაციური პროცესების დაჩქარებაში. ინფორმაცია საზოგადოების განვითარების ძირითადი რესურსი გახდა. შედეგად დღეს გვაქვს სოციალური, პოლიტიკური და ეკონომიკური ურთიერთობების განახლებული ფორმატი, განათლების სფერო ისევე როგორც ყოველდღიური რომელიც ხორციელდება საინფორმაციო ქსელების მეშვეობით. ასეთი სოციალური სტრუქტურა საშუალებას გვაძლევს ვილაპარაკოთ თანამედროვე საზოგადოებაზე როგორც ქსელურზე. ამ შემთხვევაში სოციალურ სტრუქტურაში იგულისხმება ზოგიერთი "საზოგადოების შიდა სტრუქტურა, რომელიც შედგება შეკვეთილ ნაწილებზე, რომელიც ურთიერთობს ერთმანეთ შორის გარკვეულ ფარგლებში". ამჟამად ქსელის საზოგადოების ძირითადი ნაწილია ინტერნეტი რომელიც მუდმივ ინტენსიურ განვითარებაშია.

თავის დროზე ინტერნეტი გამოვიდა ურთიერთქმედების და კულტურის ოთხი ფენის კომბინაციის მეშვეობით. პირველი- აკადემიური და სამეცნიერო საზოგადოების "ტექნომეტრიული" კულტურა, სადაც ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია ტექნიკური აღმოჩენა და ყველა კვლევის ღიაობა მიიღება. მეორე- ხაკერების კულტურა, რომელიც განსხვავდება დამოუკიდებლობით ფინანსებისგან და მთავრობისგან, სადაც მთავარი ღირებულება- თავისუფლება, და მთავარი მიზანი-ქსელის ტექნიკური გაუმჯობესება. მესამე კულტურა- ვირტუალურის ზოგადოების კულტურა, რომლებითაც თავისუფლების ღირებულებები გაიზარა, მაგრამ ქსელის გამოყენების სოციალური (არატექნიკური) მიზნები გააცნო ინტერნეტის გამოყენების ფარგლებისა და გავრცელების გაზრდას და ფაქტობრივად საზოგადოებისთვის ახალი საკომუნიკაციო გარემოს გადაქცევას. საბოლოო ჯამში, მეოთხე- მენარმეების კულტურა, რომელიც იხილა ინტერნეტში თითქმის უსასრულო პოტენციული ღირებულებების ზრდის შესაქმნელად და გამოიყენებული იქნა ის კომერციულ მიზნებისთვის, რაც ხელს უწყობს მთელ მსოფლიოში გავრცელებას. კულტურის ყველა ამ ფენამ ჩააღწია თავისუფლების იდეოლოგია, რომელიც დომინირებს მთელ საზოგადოებაზე და განსაზღვრავს გამოყენების პრინციპებს და ინტერნეტის სოციალური ორგანიზაცია, როგორც კომუნიკაციის გარემოს.

შედეგად, მზინელთაგან ტენდენცია თანამედროვე მსოფლიოს ნაწილში გახდა დაბინდვა საზღვრების დაბინდვა მსოფლიოს ყველა კულტურის შორის, დაკისრება "უცხო" ღირებულებების და ნორმების მასობრივი ინფორმაციის და IP-ტექნოლოგიების მეშვეობით. ეს იწვევს სოციალური კულტურის განვითარების დინამიკის ცვლილებას, სოციალური ურთიერთობების ტრანსფორმაციაზე და ადამიანის არსებობის ფორმაზე, კულტურის განსხვავების ნიველირებაზე- რაც თავის მხრივ

ანგრევს კულტურის ცოცხალ მრავალფეროვნებას და ამცირებს საზოგადოების სამოილენტიფიკაციის საშუალებას. პასუხი ამ კითხვაზე გახდა მულტიკულტურალიზმის (ПОЛИКУЛЬТУРНОСТЬ) არსებობა (მულტიკულტურალიზმი- კულტურული თვითმყოფადობის პიროვნების შენარჩუნება და ინტეგრაცია, რაც საშუალებას აძლევს ტოლერანტული ურთიერთობების ფორმირებას სხვადასხვა ეროვნების შორის, ეროვნულთაშორის ურთიერთობის კულტურის აღზრდას), რომელიც უთითებს თავის კულტურათაშორის კოორდინატების სისტემას, რომელიც განსაზღვრავს საზოგადოების არქიტექტურას.

ამჟამად, დღევანდელ საქართველოში ჩვენ შეგვიძლია დავაკვირდეთ არა სტაბილური, კარგად დამკვიდრებული საზოგადოება ვისთვისაც განვითარებულია ახალგაზრდა თაობის სოციალიზაციის ცნობილი თეორიები, არამედ თავისებური "გადასვლა" რომელსაც ცდილობს ჩვენი ქვეყანა ინდუსტრიალურიდან პოსტინდუსტრიალურზე, მოკლედ ინფორმაციულ საზოგადოებაზე. ასეთი საზოგადოების განვითარების გადამწყვეტი ფაქტორი არის თეორიული ცოდნა რომლის ძირითადი ფაქტორია პროდუქციის, კაპიტალის, და მომსახურების ღირებულება. ინფორმაციულ საზოგადოებაში ცოდნის დონე და არა საკუთრების ბუნება გადამწყვეტი ხდება სოციალურ ღირებულებებში.

თანამედროვე ინფორმაციულ საზოგადოებას გააჩნია მრავალი სხვა მახასიათებელი, რომლებიც გამოირჩევიან სხვა ტიპის საზოგადოებებისათვის:

-სხვადასხვა საინფორმაციო ტექნოლოგიების მომზადება და მათი აქტიური განხორციელება ყოველდღიური ცხოვრების ყველა სფეროში, რაც განსაზღვრავს ინფორმაციის დაგროვებისა და დამუშავების შესაძლებლობას;

- ინფორმაციის ურთიერთობის ხასიათი ხდება ახალი სოციალური უთანასწორობის საფუძველი;

- ე.წ. "მსოფლიო საინფორმაციო წესრიგი" გამოჩნდა, რომელიც გამოიხატება მედიისა და კომუნიკაციების გლობალიზაციისას;

- შეიქმნა კომუნიკაციის ახალი ფორმები - კომუნიკაცია სოციალურ ქსელებში.

- პირის კომუნიკაციის გამოცდილების სტრუქტურის ტრანსფორმაცია. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ახალი საინფორმაციო ტექნოლოგიების გარემოში კომუნიკაციის მახასიათებელი თვისებაა მუდმივი "შევისება", შექმნას როგორც კომუნიკაციის პარტნიორის იმიჯი და მასთან ურთიერთქმედების წესები. კომუნიკაციის პროცესში სოციალური ქსელების მომხმარებლები ექვემდებარება "გრძნობების წესებს"; ხოლო გარკვეული გრძნობების ჩვენება ან დაფარვა არ არის დამოკიდებული პიროვნების კომუნიკაციის მონაწილეთა სახის გამოხატულებაზე, არამედ იმ მოვლენის შესახებ, რომელიც ელექტრონულად არის გადაცემული.

- ინტერნეტის განვითარებით, გაიზარდა ვირტუალური ქსელის ორგანიზაციებში სტატუსის პოზიციების დაბნეულობა.

ამდენად, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ კომუნიკაცია თანამედროვე საინფორმაციო საზოგადოების ძირითადი მახასიათებელია. სხვადასხვა სოციალური ქსელების გაჩენა და გავრცელება იყო საზოგადოების ყოველდღიური ცხოვრების გარდაქმნის მიზეზი: ახალი პრაქტიკა და კომუნიკაციის ტექტიკა წარმოიშვა, პირებმა დაიწყეს თავიანთი ჩვეულებრივი ცხოვრების აღდგენა, რათა ინტერნეტის გამოყენების დრო გათავისუფლდნენ, ახალი მეგობრების მოძიებისა და საჭირო ინფორმაციის ძიების გზები რადიკალურად შეიცვალა და დაჩქარდა. საინფორმაციო საზოგადოების ფორმირების ერთ-ერთი ძირითადი თავისებურება, მისი წინაპირობაა თანამედროვე საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარება. მათ წარმატებით გაცვალეს სფეროში გაცვლა ბოლო წლებში ადამიანებს შორის ინფორმაციის განვითარება მხოლოდ გეომეტრიულ პროგრესშია. თუმცა, აშკარა უპირატესობის მიუხედავად, თანამედროვე ინფორმაციულმა ტექნოლოგიებმა საზოგადოებაში მიაღწიეს, ჩვენს ქვეყანაში მათ კითხვები დასვეს იმის შესახებ, თუ როგორ იმოქმედა მათი ხშირი გამოყენება სოციალიზაციისა და თანამედროვე ქართული ახალგაზრდების განვითარებაზე.

აღსანიშნავია სოციალური ურთიერთობების ტრანსფორმაცია, რომელიც დამოკიდებულია ინდივიდუალური პირის საცხოვრებელ ადგილას, მაგრამ დღეს ადამიანი წყვეტს ტერიტორიულ კავშირებს. სოციალური მეტამორფოზის საფუძველია საკომუნიკაციო რესურსის განვითარება, რაც საშუალებას მისცემს, ესაჭიროებათ ისეთი საჭიროებები, როგორიცაა უცხოური ფირმების დისტანციური მუშაობა, უცხოელ მოქალაქეებთან ურთიერთობა და ბევრად მეტი. ინტერნეტი ითვალისწინებს ახალი ტიპის სოციალურ ურთიერთობებს ადამიანებს შორის, რაც საშუალებას მოგცემთ იგრძნონ უფრო ზოგადი ჯგუფის კუთვნილება, რომელიც გაერთიანებულია იმავე ინტერესებით, რომელთანაც პირი არ არის რეალურად კომუნიკაციისთვის. ამგვარად, ახალი სოციალური იდენტურობა იქმნება.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ვერ დავტოვებთ შეუმჩნელად ასეთ ცნებას როგორიცაა გლობალიზაცია. მიუხედავად იმისა, რომ არსებული საინფორმაციო ტექნოლოგიები ხელს უწყობს ქსელური სტრუქტურების განვითარებას, არასწორი იქნება, რომ ახსნას ახალი ტიპის საზოგადოების გაჩენა, რადგან გლობალიზაციას დიდი გავლენა აქვს საზოგადოების სტრუქტურის ტრანსფორმაციის შესახებ. გლობალიზაცია, როგორც წესი, გულისხმობს, როგორც კომუნიკაციური სოციალური საზღვრების გაფართოებას სხვადასხვა ქვეყნის წარმომადგენლებს შორის კონტაქტების შედეგად, და დღეს ტერიტორიული ჩარჩო არ არის არანაირი როლი. შედეგად, ჩვენ გვყავს დიდი რაოდენობით საერთაშორისო საზოგადოებრივი

ორგანიზაციები, რომლებიც შეიქმნა მიმდევართა ურთიერთობების შედეგად, სხვადასხვა სახელმწიფოებიდან. გლობალიზაციის ფენომენი ძალზედ დამოკიდებულია ცხოვრების დონის სფეროში, რაც ხასიათდება ინფორმაციის შექმნისა და გავრცელების პროცესის პროცესის ფუნქციონირებით, რის შედეგადაც საფუძვლად უდევს საფუძვლიანად ახალი ტიპის სოციალური ურთიერთქმედების ჩამოყალიბება.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ გლობალიზაციის დამოკიდებული პირველ რიგში, თანამედროვე ტექნოლოგიების ხელმისაწვდომობის, რომელიც წარმოშობს მრავალფეროვნება ინფორმაციის გაცვლის არა მხოლოდ ერთი და იმავე სოციალური ჯგუფის მიერ განსაზღვრული სახელმწიფო ან ტერიტორიული საზღვრები, არამედ ჭეშმარიტად გლობალური მასშტაბით. ეს შესაძლებელი გახდა წყალობით განვითარება ინტერნეტის, რომელიც საშუალებას გაძლევთ გადასცეს ინფორმაცია მსოფლიოს ნებისმიერ წერტილში თითქმის მომენტალურად, შესაბამისად, ჩვენ შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ვირტუალური კომუნიკაცია ხდება დამოუკიდებელი ტერიტორიული განსხვავებები სოციალური აქტები.

ამ ეტაპზე სოციალური ქსელები თანდათან უბიძგებენ უახლეს სოციალურ ინსტიტუტს, ყველა თავისებურებას და სპეციფიკურ მახასიათებლებს, რომლებიც მხოლოდ ამ ვებსერვისებშია, რომელიც აერთიანებს მთელს რეგიონებს, ქვეყნებსა და კონტინენტებს საიტის ერთ გვერდზე. სოციალურ ქსელებთან დაკავშირებულ მიზეზებს შორის ახალი სოციალური ინსტიტუტი, შეიძლება გამოვყოთ: ქსელის გარკვეული სტრუქტურა და ორგანიზაციის არსებობა; ყველა სოციალური ინსტიტუტის საერთო ფუნქციის არსებობა - საზოგადოების საჭიროებების დაკმაყოფილება; ქსელის ფარგლებში მომხდარი სოციალური პროცესების რეგულირების შესაძლებლობა; სოციალური ჯგუფებისა და სოციალური ორგანიზაციების არსებობა, რომლებიც განკუთვნილია ჯგუფის, ფიზიკური პირების საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად; ქსელის ფარგლებში ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების შესაძლებლობა; სოციალური ქსელების ინტეგრაცია საზოგადოების სოციალურ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში და ქსელის ფარგლებში ფუნქციონირებული ინდივიდების სოციალიზაცია.

ეს არის ასევე მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ სოციალური ქსელები ყოველ წელს უფრო და უფრო იძენს აღიარება არა მხოლოდ ახალგაზრდებს შორის, როგორც საყოველთაოდ სჯეროდა, არამედ უფრო ზრდასრული სეგმენტი.

დღეს, სოციალური ქსელები, განსხვავებით არასამთავრობო ვირტუალური მედია განასხვავებს სიტყვის თავისუფლება, თავისუფლება განცხადებით, მისი აზრით, თითქმის ნებისმიერ საკითხზე. მაგრამ, ერთხელ, ეს თავისუფლება ერთადერთი ნათესავი, მას შემდეგ, რაც ხელისუფლებამ უკვე დაიწყო მისი ინტერვენცია ამ სფეროში საზოგადოების. მაგალითად, გერმანიაში, სოციალურ ქსელში უკვე დიდი

ხანია რეგულირდება კანონით, ხოლო რუსეთი დასაწყისშია - სახელმწიფო სათათბირომ მიიღო მეორე და კიდევ მესამე და საბოლოო მოსმენით კანონი ე.წ. შავ სიაში საიტები შემცველი უკანონო შინაარსი.

მატერიალური წარდგენის პროცესი და შექმნილი ცოდნის მოსწავლეების შეფასება, ჩემი აზრით, უნდა გაუმჯობესდეს. არსებობს ბევრი თეორია, მაგრამ პრაქტიკასთან კავშირი უმნიშვნელოა.

მაგალითად, თუ როგორ უნდა იმოქმედოს სოციალურ კომუნიკაციის ფორმას, როგორცაა ბიზნესი, თუ შეიძლება გამოვლინდეს ჯგუფში (ინდივიდუალური მენარმეობა, პარტნიორობა, სააქციო საზოგადოება) და მასობრივი დონეები (საერთაშორისო კომპანიების აქციების შექმნა, ტრანსნაციონალური კორპორაციები)? რატომ იდენტიფიცირება მოდა, როგორც ერთგვარი მედია კომუნიკაცია, თუ სტილის ან პროდუქტის გამოვლენა ერთ ქვეყანაში, ჩვენ ვხედავთ სხვადასხვა ქვეყნებიდან სხვადასხვა მსოფლმხედველობით? თან სხვადასხვა ასაკის ადამიანები. მე ვფიქრობ, რომ მოდა- მასობრივი ფენომენია.

სესხების აღება შესაძლებელია არა მარტო მაკრო-კომუნიკაციის დროს, არამედ ინტერპერსონალური და ჯგუფური დონეზე (მაგალითად, პლაგიატში, საავტორო უფლებების მითვისება და ა.შ.). ან უნდა გვესმოდეს, თუ რა იგულისხმება "მიღწევების სესხების" ფორმით?

ჩემი აზრით, საჭიროა უფრო პრაქტიკული კლასები, რომლის დროსაც სტუდენტები ჩაერთვებიან ბიზნეს თამაშებში, ტრენინგებზე, ტესტირებაზე, დებატებზე მათი ოჯახის, უნივერსიტეტის, ქალაქის, ქვეყნის პრობლემებზე. აუცილებელია სხვადასხვა ტიპის სიტუაციის წარმოსათქმელად, რომლებიც მოსწავლეები რეალურ ცხოვრებაში ხდებიან ან რომელთა წინაშეც ისინი შეიძლება მომავალში: "გასაუბრება", "მცირე სოციალურ ჯგუფებში კონფლიქტები", "აღმასრულებელი და / ან სასამართლო ხელისუფლების მოთხოვნები" "ინტერეთნიკური ურთიერთობები", "საკუთარი ბიზნესის ორგანიზება" და სხვა.

დასკვნა

სოციალური კომუნიკაციის სფეროში ახალი ტექნოლოგიების განვითარების ძირითადი ტენდენციების შესწავლა საშუალებას იძლევა შემდეგი დასკვნების შედგენა:

1) საინფორმაციო საზოგადოების ახალ ეტაპს წარმოადგენს განვითარების ადამიანის ცივილიზაციის, ახასიათებს, პირველ რიგში, მაღალი სიჩქარით კომუნიკაციის პროცესები, რომელიც უზრუნველყოფს მაღალი ტექნოლოგიების,

მაღალტექნოლოგიური საშუალება - მიკროპროცესორული ტექნიკა და ინტერნეტით. გავრცელების ინტერნეტ ტექნოლოგია ცხოვრების ყველა სფეროში ფიზიკური და სოციალური ჯგუფების ხდება ერთ-ერთი განმსაზღვრელი ფაქტორი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების, საზოგადოების გამოიხატება ფორმირების ინტერნეტ აუდიტორიის; ინტერნეტ საზოგადოებები; ქსელური ეკონომიკის ჩამოყალიბება და ელექტრონული კომერციის განვითარება.

2) ინტერნეტ გარემო არის ტექნიკური, ფუნქციური, ინფორმაციული, სოციალური, ეკონომიკური, სამართლებრივი კომპონენტების კომპლექტი, რომლებიც უზრუნველყოფენ ინტერნეტ აუდიტორიის ინდივიდუალური და ჯგუფის წევრების არსებობას, ფორმირებას და საქმიანობას.

3) ინტერნეტის საკომუნიკაციო უპირატესობები, უპირველეს ყოვლისა, მონაცემთა გადაცემის მაღალი სიჩქარით; გლობალური მახასიათებლების ქსელი, რომელსაც არ გააჩნია ტერიტორიული, სახელმწიფო საზღვრები; "სიტყვის თავისუფლება"; ინტერნეტში ინფორმაციის განთავსების ხელმისაწვდომობა; ანონიმურობა ინტერნეტში; ინტერნეტის ვრცელი გეოგრაფიული შეღწევადობა, ინტერნეტის აუდიტორიის ზრდის ტემპის მზარდი ტემპი.

3. კომუნიკაცია ინფორმაციულ ეპოქაში

დღეს ჩვენ შეგვიძლია უსაფრთხოდ ვთქვათ, რომ ახალი ათასწლეულის დასაწყისში კაცობრიობის განვითარების მეოთხე ეტაპზე შევიდა და "მეოთხე ტალღა" მთელ მსოფლიოს შეუძლია არა მხოლოდ უკონტროლო კომუნიკაციებით გადალახოს, არამედ საბოლოოდ გაანადგურეს ადამიანი თავისი ბუნებრივი არსიდან და ინტერპერსონალური კომუნიკაციიდან და მას ვირტუალური სფერო .

საქართველოში მხოლოდ პირველი ნაბიჯები გადაიდგა საზოგადოებაში ვირტუალური სივრცის განვითარებისთვის. რუსულ მომხმარებელთა ინფორმაციული ურთიერთობების დონე ინტერნეტში კვლავაც მნიშვნელოვნად დაბალია აშშ-სა და ევროპული ქვეყნებისთვის, ვინაიდან ის ძირითადად სპონტანურად ვითარდება, სახელმწიფო პრაქტიკულად არ ახდენს ონლაინ პროექტებს, თუ ისინი არ ეხება სახელმწიფო ინსტიტუტებს. აქედან გამომდინარე, აშშ-სა და ევროკავშირის ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში საზოგადოების ინფორმირება მხოლოდ საწყის ეტაპზეა. ეს არის შეზღუდული სამართლებრივი გარემოში. კომუნიკაციის თანამედროვე საშუალებები ვითარდება ერთმანეთისგან შორეულ

წერტილებში ფიზიკური პირების სრულ კომუნიკაციასთან დაკავშირებით. თუმცა კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენება არა მარტო კომუნიკაციის შესაძლებლობას იძლევა, როგორც მსმენელის იმიჯის ვიზუალიზაცია და რეალურ დროში სიტყვიერი პასუხების მიღება. ინფორმაციული გადაცემის თანამედროვე ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ახალი სოციალური და ფსიქოლოგიური მოვლენები წარმოიქმნება და, შესაბამისად, ახალი შესაძლებლობები კომუნიკაციის სფეროში.

3.1. კომუნიკაციის ფორმები და ტიპები

- 1) მიკროკომუნიკაცია (ინტერპერსონალური დონე), საუბარი (ინტერპერსონალური დონე), ოჯახი (ინტერპერსონალური დონე), მეგობრობა (ინტერპერსონალური დონე), გუნდური მენეჯმენტი (ჯგუფური დონე), საქმიანი კომუნიკაცია (ჯგუფური დონე), სოციალიზაცია (მასობრივი კომუნიკაცია);
- 2) მედიოკომუნიკაციები - გარემოს ადაპტაცია (მასობრივი კომუნიკაცია); მოლაპარაკებები (ჯგუფური დონე), კონფერენციები (ჯგუფური დონე);
- 3) მაკროკომუნიკაცია - ტელევიზია, რადიო, გაზეთები, ჟურნალები, ინტერნეტი: ელექტრონული ფოსტა, ფორუმი, ინტერნეტ კონფერენციები, გადახდის სისტემები და ა.შ. (მასობრივი კომუნიკაცია).

მაგალითისთვის, მე მინდა უფრო მეტ კომენტარში მივმართო ჩემს ინტერნეტ კომუნიკაციებზე. ამ ტიპის კომუნიკაცია უზრუნველყოფს თვისობრივად ახალ შესაძლებლობებს კომუნიკაციის, დასვენების, სამყაროს, სამეცნიერო, პოლიტიკური, სოციალური და სამეწარმეო საქმიანობისთვის. ჩემი აზრით, ინტერნეტ კომუნიკაცია მართლაც უნიკალური კულტურა ადამიანის კულტურაა, რომელიც ჯერ კიდევ მეცნიერულად სრულიად გაუგებარია. თუ კომპიუტერთან და ინტერნეტით სარგებლობენ, თითოეულ ჩვენგანს აქვს შესაძლებლობა შეცვალოს ჩვენი ცხოვრება, გახადოს უფრო მნიშვნელოვანი და საინტერესო.

4. მასლოვის პირამიდა

აბრაჰამ მასლოუ (ინგლ. Abraham Maslow 1 აპრილი 1908- 8 ივნისი 1970)- ამერიკელი პსიქოლოგი, ჰუმანიტარიული პსიქოლოგიის დამფუძნებელი. მასლოუს

პირამიდა-დიაგრამა, იერარქიულად წარმოადგენს ადამიანების საჭიროებებს. ა.მასლოუს აზრით ადამიანური მოთხოვნილებები შეიძლება იყოს უფრო დაბალი, და უფრო მაღალი, მიღწევა უფრო მაღალ მოთხოვნილებასთან შესაძლებელია, ხოლო მხოლოდ ქვედა წესრიგის მოთხოვნების დაკმაყოფილების შემდეგ, მაგალითად სურსათისა და უსაფრთხოებაში.

მის ნაშრომში "მოტივაცია და პიროვნება"(1954) მასლოუ ვარაუდობს, რომ ყველა ადამიანის საჭიროება თანდაყოლილია და ისინი იმართება პროორიტეტულ და დომინირებულ იერარქიულ სისტემაში. პირამიდა ასეთია: ფიზიოლოგიური მოთხოვნილობები (კვება, წყალი, ძილი და ა.შ.)

მოთხოვნილება უსაფრთხოებაში (სტაბილობა, წესრიგი, დამოკიდებულება, დაცვა, თავისუფლება შიშისგან, ქაოსისგან)

მოთხოვნილება სიყვარულში და კუთვნილებაში (ოჯახი, მეგობრობა, რეფერანტული ჯგუფი)

მოთხოვნილება პატივისცემაში (მე პატივს ვცემ თავს, სხვა პატივს მცემს, მე ვარ ცნობილი და საჭირო, პრესტიჟი და რეპუტაცია, სტატუსი და ა.შ.)

საჭიროება თვითმმართველობის რეალიზაციაში (შესაძლებლობების განვითარება, ადამიანი უნდა იყოს დაკავებული იმით, რაც მას გააჩნია და გამოსდის) მასლოუს თანახმად ერთი ტიპის საჭიროებები უნდა დაკმაყოფილდეს მთლიანად, ვიდრე სხვა, უფრო მაღალი გამოვლინდება და გახდება ოპერატიული.

ფუნდამენტარული საჭიროებების იერარქია მასლოუს მიხედვით.

სოციოლოგების თვალთაზრისით ადამიანების უმრავლესობა ასეთ პირამიდის მე-3, მე-4 სტადიაზე არიან სოციალური ქსელების მეშვეობით რათქმაუნდა. იმიტომ რომ ზუსტად სოციალური ქსელის მეშვეობით ადამიანს შეუძლია დააკმაყოფილოს თავისი მოთხოვნილებები, მოთხოვნილება პატივისცემაში და სტატუსის ამალღებაში, თვითმმართველობის გამოხატვაში. მაგალითად, თუ ადამიანს აქვს ხელოვნების ნიჭი, მისი ნამუშევარი გამოჩნდება და დადებითად შეფასდება ზუსტად ცოციალურ ქსელში უფრო სწრაფად. ეს ხელს უწყობს ადამიანს დააკმაყოფილოს თავისი მოთხოვნილებები. სოციალური ქსელის გათვალისწინებით, მასლოუს პირამიდის საჭიროებებთან დაკავშირებით, ჩვენ შეგვიძლია დავრწმუნდეთ, რომ მათი ძირითადი როლი თანამედროვე საზოგადოების საფუძველს წარმოადგენს.

სოციალური ქსელი საქართველოში

სოციალურ ქსელებმა საქართველოში დიდი პოპულარობა მოიპოვეს. ყველა ქართველისთვის სოციალური ქსელი მისი ცხოვრების განუყოფელი ნაწილია. ქვეყანა ვითარდება, ვითარდება თანამედროვე ტექნოლოგიები, და თუ ადრე ადამიანი სხვადასხვა საკითხების მოსაგვარებლად თავის ტელეფონს აძლევდა, ახლა საკმარისია Facebook-ზე მონერა ან Email-ზე. ქვეყანამ უზარმაზარი ნახტომი გააკეთა ამ მიმართულებით. დანყებული პატარა მაღაზიებით დამთავრებული იუსტიციის სახლით ყველა ორგანიზაციას აქვს თავისი ვებ-გვერდი ან გვერდი ფეისბუკ გვერდი. უნდა ავლნიშნოთ რომ ეს ძალიან კომფორტული საშუალებაა ადამიანისთვის, ვისაც აქვს კავსირი ინტერნეტთან, შეუძლია ბევრი საქმე გააკეთოს და გადაწყვიტოს ისე, რომ სახლიდან გამოსვლა არ დასჭირდეს. მაგრამ სამწუხარო ამის მიხედვით ისიც არის რომ უმეტეს ადამიანს "ცოცხალ" კომუნიკაციას, ვირტუალური ურჩევნიად, და ზოგიერთი ადამიანი ამას იმდენად ეჩვევა რომ საზოგადოებაში ყონის ღროს თავს ძალიან არაკომორტულად გრძნობს.

დღესდღეობით, საქართველოს ტრანსფორმაციის კონტექსტში ინდივიდუალური კომუნიკაციური კულტურის ჩამოყალიბების საკითხები საკმაოდ მწვავეა, რადგან თანამედროვე საბაზრო ურთიერთობების განვითარება და ქართული საზოგადოების ინფორმაციისა და კომუნიკაციის გარემოს ჩამოყალიბება კულტურული ფასეულობების გადაცემის ახალი მექანიზმების დანერგვას.

პლურალისტური და სეგმენტირებული კულტურული კოდები არ შეიძლება გამოყენებული იქნას, როგორც საფუძველი საერთო კომუნიკაციის სფეროში, რადგან ისინი არ გაერთიანებენ საზოგადოების უმრავლესობას, ამიტომ მასობრივი კომუნიკაციის შესაძლებლობათა ალბათობა საკმაოდ მკვეთრად გამოიყურება თანამედროვე საზოგადოების წინაშე.

ინტერნეტი ქმნის სოციალური ინტეგრაციის ახალ ფორმას, ხელს უშლის ადამიანებს შორის მანძილი, რაც ხალხს საშუალებას აძლევს დააჩქაროს თავისი ცხოვრება, ახლა ის მხოლოდ დროის მიხედვით იზომება. მაგრამ ნებისმიერი ინტეგრაცია ახორციელებს მომდევნო დიფერენცირებას და ამ შემთხვევაში დიფერენცირება იმაში მდგომარეობს, რომ ეს სივრცეში ხალხისთვის უფრო და უფრო რთულია ინფორმაციის მოძიება, როდესაც საჭიროა ერთმანეთის მოძებნა.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულმა სამსახურმა გამოაქვეყნა კვლევა მონაცემები საქართველოს ინტერნეტ სეგმენტში. გრუბსტატმა შესწავლა, თუ რას აკეთებდნენ ქართველი მომხმარებლები ინტერნეტში, რამდენად ხშირად შედიან მსოფლიო ქსელში და რა ასაკობრივი კატეგორიის არიან.

კვლევის შედეგები, რომელიც ივნისში ჩატარდა გრუმსტატის მიერ, გამოაქვეყნა ქართული კონტაქტების ქართული გამოცემა. მისი მონაცემებით, ქართველი მომხმარებლების უმრავლესობა - 92% - ინტერნეტით სარგებლობს სოციალურ ქსელებში. აღსანიშნავია ისიც, რომ სოფლებში სოციალური ქსელები უფრო მეტად ითხოვენ, ვიდრე ქალაქებში - აქ ინტერნეტ მომხმარებლების 96% აქტიურად იყენებს მათ. სოციოლოგიური ქსელების შესახებ, რომელი სოციალური ქსელი ურჩევნიათ ქართველებს კვლევაში არ ითქმის, მაგრამ სხვა კვლევების მიხედვით აბსოლუტური ლიდერია Facebook.

მარკ ცუკერბერგის სულისკვეთება არ არის ერთადერთი მიზეზი, რომელიც იზიდავს ქართველ მომხმარებლებს ინტერნეტში. 65% მომხმარებელთა შესახებ ონლაინში ინფორმაციის მიღებისა და ახალი ამბების მისაღებად; 59% მიიღებს წერილებს ელ-ფოსტით; ოდნავ ნაკლები - დაახლოებით 56% - გამოიყენე ინტერნეტი მეგობრებთან და ნათესავებთან აკავშირებს აუდიო და ვიდეო კავშირით.

ინტერნეტის მომხმარებელთა საშუალო ასაკის შესწავლა, კვლევის ავტორებმა აღმოაჩინეს, რომ 90% მათგანი 15-29 წლის ასაკობრივ ჯგუფს მიეკუთვნება. მეორე ადგილზე - ბავშვები და მოზარდები 6-14 წლის (მათგან 75%). როგორც წინა წლებში, ყველაზე მცირე, ვინც 60 წლისაა (15%).

საერთო ჯამში, გრუმსტატის მონაცემებით, მოსახლეობის 43% სოფელში ინტერნეტით სარგებლობს, ქალაქებში 70%. ამავდროულად, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის მონაცემებით, საქართველოში ინტერნეტის მომხმარებელთა რაოდენობამ მთლიანობაში გაიზარდა. აგვისტოს 2016, მხოლოდ თბილისში არსებობს დაახლოებით 300,000 აბონენტებს ინტერნეტ პროვაიდერები - ეს არის ორჯერ მეტი, ვიდრე 2010 წლის აგვისტოში. მსოფლიო ქსელში ყველაზე პოპულარული ტიპის კავშირი ოპტიკურ-ბოჭკოვანია. ამავე დროს, Wi-Fi უფრო პოპულარული ხდება. თუ 2010 წელს უკაბელო კავშირი გამოიყენება დაახლოებით 500 ოჯახი, 2016 წელს - 80 000. და მობილური ინტერნეტს იყენებს ორ მილიონზე მეტი ადამიანი საქართველოში.

Internetlivestats.com- ის მონაცემებით, ინტერნეტის მომხმარებელთა რეიტინგში საქართველო 105-ე ადგილზეა. მისი მეგობრები სომხეთი და აზერბაიჯანია. რეიტინგის ექვსეულში კი შედიან ასეთი ქვეყნები, როგორცაა ჩინეთი, ინდოეთი, ამერიკის შეერთებული შტატები, ბრაზილია, იაპონია, რუსეთი.

6. სოციალური ქსელის უარყოფითი მხარეები

ასევე არსებობს სოციალური ქსელების უარყოფითი მხარეები. ბევრი მომხმარებლისათვის (ყველაზეხშირად მოზარდები) ეს ხდება უფრო მეტი, ვიდრე კომუნიკაციის რესურსი. სოციალური ქსელი მათთვის ხდება უფრო საინტერესო ვიდრე რეალური ცხოვრება. ადამიანები ქმნიან თავიანთ გვერდს, სამყაროს, სადაც უფრო მეტ დროს ატარებენ, და რეალური ცხოვრება მათ ავიწყდებათ. სოციალური ქსელი ხომ ასევე იძლევა საშუალებას წარმოაჩინო შენი თავი "იდეალური" ადამიანის როლში, დაწერო და მოიგონო ბევრი რამ, და სინამდვილეში იყო სხვა ადამიანი. უმეტესობისთვის ეს კარგი საშუალებაა, რადგან რეალურ ცხოვრებაში ადამიანები შეიძლება აღმოჩნდნენ არა როგორც წარმატებული, როგორც "ონლაინში", არამედ პირიქით. სოციალურ ქსელში ადამიანს შეიძლება ყავდეს უამრავი მეგობარი, როდესაც რეალობაში საერთოდ არაფერს ყავს. მაგრამ იქნება ეს ხალხი ქსელში ნამდვილი მეგობრები?

ადამიანები ხანდახან სოციალურ ქსელებზე დამოკიდებულებას აჩვენებენ, მათ დაკარგეს რეალობის გრძნობა, მათთვის ადამიანი არის მხოლოდ სურათი, რომელიც გამოსახულია ავატარზე, და ის ინფორმაცია, რაც არის წარმოდგენილი მის გვერძე. ადამიანი იწყებს ცხოვრებას მხოლოდ იმ ცხოვრებით, რაც წერია და ხდება მის გვერძე, ალბათ იმიტომ, რომ ის ილუზია მეტად საინტერესოა, ვიდრე რეალობა და ეს ძალიან სამწუხაროა, რადგან ეს ადამიანები ხდებიან ანტისოციალურები და მერე რთულია მათი რეალურ ცხოვრებაში დაბრუნება.

ურთიერთობა სოციალურ ქსელებზე ახალგაზრდებში სოციალური ქსელებისადმი დამოკიდებულება: რესპონდენტთა ორი მესამედი ეთანხმება იმ აზრს, რომ სოციალური ქსელების დამოკიდებულება დამოკიდებულია საზოგადოებრივ ქსელებზე, მაგრამ გამოკითხულთა 90% აცხადებს, რომ ისინი არ გრძნობენ მათ დამოკიდებულებას.

იმისათვის, რომ დადგინილიყო, შეძლებენ თუ არა ისინი უარი განაცხადონ სოციალური ქსელებზე, თუნდაც ეს რესურსები გადაიხადონ და გაიგონ რესპონდენტების დამოკიდებულება ამ ქსელების დახურვის შესახებ, საქართველოში (თბილისში) ახალგაზრდებს (ასაკი 19-27 წ.) დაუუსვი სამი კითხვა: "შეგიძლიათ ნებისმიერ დროს უარი განაცხადოთ სოციალურ საიტებზე?", "თუ ხვალ სოციალური

ქსელი გახდება ფასიანი, განაგრძობთ მის გამოყენებას? "და "რას ფიქრობთ სოციალური საიტების სრულ დახურვაზე?"

1 შეკითხვაზე პასუხი: გამოკითხულ ახალგაზრდობაში ნახევარი დარწმუნებულია, რომ მათ შეუძლიათ ნებისმიერ დროს უარი განაცხადონ სოციალურ საიტებზე. მეორე კითხვაზე - 30.1% -მა უპასუხა, რომ თუ სოციალური ქსელი გახდება ფასიანი, ისინი არ გამოიყენებენ მას. და 79,9% განაცხადა რომ კატეგორიულ უარზე არიან სოციალური ქსელის დახურვაზე.

დასკვნა: ახალგაზრდების უმრავლესობა აცხადებს, რომ მათ შეუძლიათ უარი თქვან სოციალური ქსელების გამოყენებაზე, მაგრამ მხოლოდ მცირე ნაწილი არ აპირებს სოციალური ქსელების გამოყენებას, თუ ისინი გადაიხდიან და უზარმაზარი ნაწილი მათ დახურვას ეხება. აქედან გამომდინარე, შეგვიძლია დავასკვნათ: რესპონდენტთა აბსოლუტური უმრავლესობა უკვე დამოკიდებულია სოციალურ ქსელებზე, და ეს ნაწილი ვერ არ აღიარებს ამ ფენომენს, როგორც დამოკიდებულებას.

6.1. შანტაჟი სოციალურ ქსელში

ხშირად ინტერნეტის მომხმარებლები არ ზრუნავთ მექარებს, ოზარბლენენას, სოციალურ ქსელებში შანტაჟს, ამიტომ ეს ფაქტები დაუსჯელი რჩება და ხალხზე სულ უფრო ხშირად გამოიყენება.

ყველა ქვეყანამ, რომელმაც მიიღო საერთაშორისო კონვენცია კიბერ დანაშაულებზე, ვალდებულია დაიცვას კიბერ საერთაშორისო სტანდარტები. თუ მოქალაქის უფლებები დაირღვა, ქვეყანა არ იცავს მას, მას შეუძლია მიმართოს ევროპულ სასამართლოს.

პოპულარობასთან ერთად ინტერნეტმა როგორც დადებითი, ასევე უარყოფითი მხარეები მიიღო, და ეს ეხება კრიმინალს. ჩვეულებრივი მომხმარებლები პირადი მონაცემების ქურდობას უშუალოდ კომპიუტერიდან უშვებენ. ეს არის მონაცემები საკრედიტო ბარათების, პირადი ინფორმაციის, მათ შორის ფოტოებისა და ვიდეოებისგან, რომლებიც ხშირად არ იშლება სოციალური მომსახურებისათვის (მაგალითად, ოჯახის ფოტოები) ფინანსური აქტივობების, ნომრებისა და PIN- კოდების შესახებ.

საქართველოში დანაშაული ისჯება სისხლის სამართლის კოდექსის ფარგლებში. მაგალითად, სტატიის ნაწილი 2 157 ითვალისწინებს პირადი მონაცემების ან პირადი ცხოვრების, მათ შორის ინტერნეტ რესურსების შესახებ უკანონო გამოყენებისა და ინფორმაციის გავრცელებას. ასეთ დანაშაულთათვის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი ითვალისწინებს 2 წლის ვადით ჯარიმას და მაკორექტირებელ სამუშაოებს, ან 2 წლამდე თავისუფლების აღკვეთას. თუ დანაშაული ჩადენილია ჯგუფის ან პირის მიერ ჩადენილი დანაშაულის ჩადენის გამო, ან თუ დანაშაული ჩადენილია სხვადასხვა გზით, სასჯელი მასზე გაძნელებულია და 5 წლამდე თავისუფლების აღკვეთა შეუძლია.

კიბერ უსაფრთხოება ასევე მოცემულია 285-ე, 286-ე მუხლებით, 157-ე მუხლის 151-ე და მეორე ნაწილით.

ადამიანის უფლებათა დამცველები ამტკიცებენ, რომ ინტერნეტის უსაფრთხოება შეიძლება მიღწეული იყოს, თუ ყველა მოქალაქე, რომელიც ემუქრება და შანტაჟს, სამართალდამცავებს მიმართავს.

151-ე მუხლი სისხლის სამართლის კოდექსში შეიცვალა, ცვლილებები ამოქმედდეს წლის ივნისში, ამბობს: "უკანონო თვალთვალში ადამიანის, მისი ოჯახი და მეგობრები, უშუალოდ ან მესამე მხარის, აგრეთვე დაუინებით მოითხოვს არასასურველი კომუნიკაციების ტელეფონით, ინტერნეტით ან სხვა sredstavami ურთიერთობა, ასეთი ქმედებები ისჯება კანონის თანახმად, ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ეხლა 120-140 საათი, ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით 2 წლამდე." თუ იგივე დანაშაული ჩადენილია იმ არასრულწლოვანი, რომელიც არის დაუცველები სახელმწიფოს, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა და ორსული, ან, თუ დანაშაული ჩადენილია ჯგუფის მიერ ან სხვა დამამძიმებელ გარემოებებში, თავისუფლების აღკვეთა არის გათვალისწინებული, 2-დან 5 წლამდე.

ბევრი დამალულია, რომ ისინი შანტაჟს, საფრთხეს უქმნიან ან იძნელებენ არასასიამოვნო კომუნიკაციას, ფიქრობენ, რომ ინტერნეტში ეს ნორმალურია. ისინი ხშირად იყენებენ თავიანთ თავის დაცვას, როგორცაა მათი დამალვა, ან უსიამოვნო პროფილის მოშორება მათ "მეგობრებს" შორის.

კონსტანტინ სტალინსკის განცხადებით, IT სპეციალისტი, ადამიანის სივრცე შეიძლება თავიდან იქნას აცილებული ანტივირუსების, ლიცენზირებული პროგრამების (Windows) დახმარებით, პირველ რიგში Windows, ღრუბლოვანი მონაცემების შენახვა (Drive.Google, DropBox) ორი ნაბიჯი ავტორიზაციის - ტელეფონით SMS - სერვისის ხელმისაწვდომობა).

თუმცა, გაცილებით ძნელია საფრთხეებისაგან დაცვა და სოციალური ქსელების ყალბი ანგარიშებიდან შანტაჟი. მით უმეტეს, თუ პოტენციური მსხვერპლი არის საჯარო პირი, რადგანაც გარკვეული მოვლენები იყო რამდენიმე ქართველი საზოგადო მოღვაწის ინტიმური პირადი ხასიათის ვიდეოს გავრცელებით. ასეთ და მსგავსი სიტუაციებში, განვითარებული ტექნოლოგიების ასაკში არაფერ არ არის იმუნური. არც დიდ, არც პატარა ქალაქებში და არც სოფლებში.

მას შემდეგ, რაც ინტერნეტ სივრცე შედარებით ახალი რეალობაა, ამ რეალობაში "ცული" წინააღმდეგ ბრძოლა ძნელია შეცვალოს, მაგრამ ამ შემთხვევაში ბევრად დამოკიდებულია უბრალო ინტერნეტ მომხმარებლებზე.

7.დასკვნა

სოციალური ქსელები ეფუძნება იმ კავშირებს, რომელზედაც დამოკიდებულია მთელი სამყარო. სოციალური ქსელის მეშვეობით ადამიანები აკმაყოფილებენ თავიანთ მოთხოვნილებებს, განსაკუთრებით მთავარს- კომუნიკაციის საჭიროება და მასლოვის პირამიდის მესამე ეტაპზე დგომას. არსებობს უამრავი მიზეზი თუ რატომ უნდა ვიყოთ სოციალური ქსელის მომხმარებელი:

- 1) პირადი სარგებელი
- 2) ქვედამყოფების მართვის უფრო მოსახერხებელი მოდელი
- 3) მონაცემთა გაცვლა
- 4) კომუნიკაცია
- 5) პირადი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება მასლოვის პირამიდის სქემის მიხედვით
- 6) გართობა (მუსიკის მოსმენა, ვიდეოების ნახვა, სათამაშო თამაშები)
- 7) მოგება

თუმცა სოციალური ქსელების დადებითი თვისებების გარდა, ასევე უარყოფითი თვისებები აქვს. სოციალური ქსელი ძალიან ბევრ დროს გვართმევს, და კიდევ უფრო უარესი, ზოგი ადამიანი მათზედამოკიდებული ხდება.

ბიბლიოგრაფია

- 1) Балашов Д.А. Проблема коммуникации в социальной философии Д.Хабермаса

- 2) Никлас Луман- Реальность массмедиа
- 3) Юрген Хабермас- Моральное сознание и коммуникативное действие
- 4) Юрген Хабермас, Хрестоматия- Знание. Собственность и Власть.
- 5) Учение Никласа Лумана о коммуникации
- 6)Б.Уззи- Как сплести свою социальную сеть
- 7) Кастельс- Информационная эпоха
- 8) М.Ньюман-“ The structure and function complex Networks”
- 9)Губанов, Новиков, Чхартишвили – социальные сети: модели информационного влияния управления и противоборства.

ინტერნეტ-წყაროები

<https://digital.report/gruzinskie-polzovateli-internet-tsifryi-i-faktyi/>

<http://jnews.ge/?p=13970>

Ivane Javaxishvili Tbilisi State University

Milana Mukbaniani

Social network as a personal and public communication system in the
Georgian context

Mass communication and Media Research

The thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the
degree of Master of Mass Communication and Media Study

Under the direction of Khatuna Maisashvili
Associate Professor

Tbilisi 2018